

Schoolrapport

VSO Parcours (01UB00)

parcours

2020-2021

Inhoudsopgave

1 Inleiding

2 Onze school & passend onderwijs

- 2.1 Algemene gegevens
- 2.2 Visie
- 2.3 Onderwijs en ondersteuning
- 2.4 Inspectie

3 Ondersteuningsmogelijkheden van onze school

- 3.1 Deskundigheid
- 3.2 Voorzieningen
- 3.3 Onderwijsaanbod
- 3.4 Methoden
- 3.5 Fysieke ruimten
- 3.6 Protocollen
- 3.7 Leerkrachtvaardigheden

4 Organisatie van de ondersteuning

- 4.1 Ondersteuningsroute binnen de school
- 4.2 Samenwerking met kern- en ketenpartners

5 Planvorming en cyclisch werken

- 5.1 Schoolondersteuningsprofiel (SOP)
- 5.2 Ontwikkelingsperspectiefplannen (OPP)

6 Bijlage

1. Inleiding

Passend onderwijs

Alle kinderen verdienen een passende plek in het onderwijs. Zij hebben recht op onderwijs dat hen uitdaagt en rekening houdt met hun behoeften. Kinderen gaan, als het kan, naar het regulier onderwijs. Soms is er speciaal onderwijs nodig voor leerlingen die dáár het best op hun plek zijn. Zo worden ze zo goed mogelijk voorbereid op een vervolgopleiding en op een plek in de samenleving.

Voor leerlingen die dat nodig hebben, werkt de school samen met organisaties die in en rond de thuissituatie jeugdhulp bieden.

Inhoud van dit document

Deze rapportage beschrijft de visie op ondersteuning van de school, de ondersteuningsmogelijkheden die de school biedt om passend onderwijs te verzorgen en de ontwikkeldoelen die de school zichzelf stelt. Daarmee heeft dit document ook een functie voor het samenwerkingsverband, en voor ouders.

Rol samenwerkingsverband en school

Om ervoor te zorgen dat alle kinderen een passende plek krijgen, hebben scholen regionale samenwerkingsverbanden gevormd. In deze samenwerkingsverbanden werken het regulier en het speciaal onderwijs samen. De scholen in het samenwerkingsverband maken afspraken over onder andere de begeleiding en ondersteuning die alle scholen in de regio kunnen bieden en over welke leerlingen een plek kunnen krijgen in het speciaal onderwijs. Ook maakt het samenwerkingsverband afspraken met de gemeenten in de regio over de inzet en afstemming met jeugdhulpverlening.

Ouders melden hun kind aan bij de school van hun keuze en de school kijkt welke ondersteuning het kind nodig heeft en wat de mogelijkheden van de school zijn. Deze rapportage kan ouders een handvat bieden in de keuze van een school doordat het een beeld geeft van de ondersteuning die de school aan hun kind zou kunnen bieden. Of de school voor hun kind de juiste plek is zal altijd uit een individueel gesprek over de behoeften van het kind blijken. Dit hangt namelijk niet alleen af van de aanwezige ondersteuning, maar ook van de specifieke capaciteiten en de ondersteuningsbehoeften van het kind.

Totstandkoming van dit document

Dit document is tot stand gekomen op basis van een online vragenlijst. De school heeft geformuleerd welke ondersteuning mogelijk is, vanuit welke visie en met welke doelen.

2. Onze school & passend onderwijs

2.1 Algemene gegevens

Gegeven	Antwoord
Invuldatum	november 2020
Naam van onze school	VSO Parcours
Onderwijstype	Voortgezet speciaal onderwijs (VSO)
Naam van ons schoolbestuur	Stichting Biezonderwijs
Naam samenwerkingsverband	Samenwerkingsverband VO PortVOLio Tilburg
Onderwijssoorten	

2.2 Visie

Ons onderwijsconcept

Traditioneel/regulier onderwijs

Toelichting op onderwijsconcept

Parcours werkt klassikaal met groepen van ca 12 leerlingen.

Leerlingen moeten in een klas kunnen functioneren. Waar dit niet kan, zijn er maatwerktrajecten. Dit kan van invloed zijn op de uitstroombestemming en het aantal uren onderwijs. We werken toe naar het uitstroomperspectief zoals bepaald (en besproken/ afgestemd met ouders en leerling) in het OPP. We werken naar een passende plek in de maatschappij.

Onze visie op passend onderwijs

Leerlingen die om gedragsmatige redenen niet meer in een reguliere onderwijssetting passen, krijgen op Parcours (klassikaal) onderwijs aangeboden dat is afgestemd op hun ondersteuningsbehoefte, met als doel leerlingen toe te leiden naar een passende vervolgplek in de maatschappij. Zij krijgen een onderwijsaanbod dat gericht is op het ontwikkelen van het didactisch niveau en van de competenties en vaardigheden die nodig zijn bij het uitoefenen van arbeid, of bij het functioneren binnen het (reguliere) vervolgonderwijs. Dit doen we samen met partners. Op de arbeidsroute doen we dit zo praktisch mogelijk waarbij op kerndoelen afgestemde competenties leiden zijn; op de vmbo leerroute volgend wij de exameneisen in samenwerking met regulier vmbo en zijn daarnaast de op kerndoelen afgestemde competenties relevant. Op deze manier ontwikkelen leerlingen zich op diverse vlakken (lerend, sociaal, uitvoerend en in algemene zin) om de aansluiting met de maatschappij te kunnen maken en houden.

Onze kernwaarden zijn professioneel, veilig, ontwikkelgericht en open. Deze waarden zijn leidend voor ons handelen en gesprekken. Dit verwachten we ook van leerlingen, ouders en betrokkenen.

2.3 Onderwijs en ondersteuning

Kenmerkend voor onze leerlingen

Leerlingen op Parcours hebben veelal een ontwikkelingsachterstand op diverse gebieden. Dit kan het volgende zijn:

- Een cognitieve achterstand (Op Parcours zitten leerlingen met een IQ van 65 - 110). Leerlingen hebben een advies vmbo basis, vmbo kader of praktijkgericht onderwijs. Het didactisch niveau dient M4 of hoger te zijn in om uit te kunnen stromen naar 1F, het beoogde minimale eindniveau. Leerlingen op de diplomagerichte leerroute moeten een passend basisschooladvies voor deze richting hebben of een passend advies van de school van herkomst.
- Sociaal-emotionele ontwikkelingsachterstand (de ontwikkelingsleeftijd die lager ligt dan de kalenderleeftijd). Er is vaak sprake van ernstige gedragsproblemen zowel internaliserend als externaliserend.
- Er is bijna altijd sprake van problemen in het systeem van de leerling. Dit maakt dat er veelal sprake is van inmenging door diverse instanties zoals Veilig Thuis, politie, leerplicht en de jeugdbescherming.
- Veel leerlingen hebben te maken met (psychiatrische) problematiek (zgn 'multi-problem'-gezinnen) binnen het systeem.

Sterke punten in onze ondersteuning

Auditief/communicatief:

Medewerkers zijn geoefend in het afstemmen van hun taalgebruik naar de behoefte van de leerling en ouders (korte zinnen, geen moeilijke woorden, timing etc.).

Pedagogisch:

Leerlingen voelen zich veilig op Parcours, ondanks de zware gedragsproblematiek die menig leerling met zich meebrengt. In ons handelen zijn wij zoveel als mogelijk eenduidig, gestructureerd en voorspelbaar. We bieden veel controle en nabijheid en geven ruimte vanuit een kader. Daarbij houden we het einddoel voor ogen en worden leerlingen stapsgewijs naar meer zelfstandigheid en meer verantwoordelijkheid geleid, zodat ze bij het verlaten van de school de aansluiting kunnen maken met de maatschappij. Onze medewerkers zijn opgeleid om de-escalerend te handelen en waar nodig in te grijpen.

Schoolaanbod:

Parcours biedt binnen de arbeidsgerichte leerroute in de bovenbouw twee richtingen aan: profielkeuze groen, logistiek en techniek of het profiel bediening, facilitair en consumptief.

Parcours is een kleinschalige school waarbinnen de leerling zich gezien en gekend voelt. We kunnen door die kleinschaligheid beter afstemmen op de ondersteuningsbehoeften van de leerling. Hiernaast biedt Parcours diverse branche erkende certificaten aan: start werk-blijf veilig (SWB), keukenassistent en bedieningsassistent (KAS/BAS), schoonmaak in de groothuishouding (SVA), medewerker groen en houtbewerking.

We hebben een sluitend aanbod zonder lesuitval en tussenuren. Het aanbod is gericht op het bewerkstellings van een doorlopende ontwikkeling op zowel cognitieve als sociaal-emotionele ontwikkelingsaspecten. Het doel blijft voor alle leerlingen om de aansluiting te kunnen maken met de maatschappij via arbeid of via een vervolgopleiding.

Parcours heeft weinig wisselingen in docenten en lokalen en krijgen veelal van een eigen mentor les. Dit bevordert de band tussen leerling en leerkracht en zorgt voor rust.

Parcours doet zo veel mogelijk aan vieringen die recht doen aan een multiculturele samenleving. Er is een kamp en er zijn projectweken, net als in het regulier onderwijs.

Ondersteuning:

Er is een uitgebreide zorgstaf aanwezig is: schoolmaatschappelijk werk (in dienst van de school). Er zijn intern begeleiders, orthopedagogen. We beschikken over een schoolarts, een leerplichtambtenaar en we werken nauw samen met diverse zorgaanbieders binnen de school, die individuele begeleiding kunnen bieden aan leerlingen die dat nodig hebben. Mentoren zijn met regelmaat vrijgeroosterd voor hun mentortaken.

Er zijn structurele overleggen met partners, maar ook binnen school wordt er veel expertise gedeeld om leerlingzaken goed af te handelen en om maatwerk te kunnen bieden. overlegmomenten zijn:

- maandelijks overleg tussen ketenpartners als GGD, politie en gemeente.
- maandelijks multidisciplinair overleg tussen schoolarts en zorgstaf
- tweewekelijk overleg commissie van begeleiding
- tweewekelijks overleg tussen interne begeleiding en directie
- tweemaandelijks overleg met een collega vso school.
- wekelijks overleg leerplichtambtenaar en interne begeleiding

Voor leerlingen die ondanks al het aanbod in de reguliere VSO klas dreigen uit te vallen, heeft Parcours een diverse maatwerktrajecten ontwikkeld, waarbij leerlingen tijdelijk een zeer gepersonaliseerd onderwijsaanbod krijgen, met als doel om uiteindelijk terug te kunnen keren naar een regulier klas of een andere passende setting.

Grenzen aan onze ondersteuning

Parcours kan helaas weinig bieden aan:

- Leerlingen die een grote behoefte hebben aan fysieke ondersteuning en/of begrenzing.
- Leerlingen met een fysieke beperking.
- Leerlingen die structureel de veiligheid van zichzelf of anderen ondermijnen en hierin niet leerbaar blijken te zijn
- Leerlingen die zo onvoorspelbaar zijn in hun gedrag, dat de veiligheid van hen zelf of van anderen niet gegarandeerd kan worden binnen de ondersteuning die Parcours biedt.
- Verslaafde leerlingen.
- Leerlingen met ouders die structureel niet achter de waarden van de school staan en de pedagogische doelstellingen van Parcours niet onderschrijven.

Onze ambities en ontwikkeldoelen voor de ondersteuning

Parcours wil graag hun onderwijsaanbod integreren in een cyclus van ' meten, duiden, plannen, doen, waarbij de aansluiting van onze leerlingen met de maatschappij of met een vervolgopleiding leidend blijft.

Parcours wil de didactische inhoud van lessen, gericht op het behalen van didactische en sociaal/emotionele doelen, blijvend verbeteren. Daarvoor wordt het team opgeleid om het handelen af stemmen op de leerlingen met een vast einddoel voor ogen dat gerelateerd is aan het uitstroomperspectief (Opbrengstgericht werken)

We willen graag een geïntegreerd zorg/onderwijsaanbod samenstellen in samenwerking met partners. We streven naar dagbestedingsplekken in of in de nabijheid van school en zetten zorg zo in, dat daarmee de kansen op het goed doorlopen van een schoolloopbaan worden geoptimaliseerd.

Parcours wil het praktijkaanbod verbreden/verdiepen, zodat competenties die nodig zijn voor arbeid en vervolgoopleidingen, goed geoefend en getoetst kunnen worden en dat er vaardigheden worden geoefend waarbij executieve functies geoefend en verbeterd kunnen worden.

We willen de theoretische lessen meer aanschouwelijk en aantrekkelijk vormgeven. Vak- en groepsoverstijgend werken kan hier van toegevoegde waarde zijn.

2.4 Ondersteuning aan onze leerlingen

Deze paragraaf beschrijft welke ondersteuning wij bieden aan al onze leerlingen, en welke ondersteuning wij bieden aan leerlingen die meer ondersteuning of meer uitdaging nodig hebben.

Ondersteuningsbehoeften van onze leerlingen

Deze paragraaf beschrijft in welke ondersteuningsbehoeften onze school wil voorzien.

Cognitieve ondersteuningsbehoefte(n)	
	Normaal begaafd/normaal
	Moeilijk lerend/matig begaafd
Gedragmatige ondersteuningsbehoefte(n)	
	Internaliserend gedrag
	Externaliserend gedrag
	Psychiatrische stoornissen algemeen
	Autisme (ASS)

Toelichting ondersteuning

Al onze leerlingen hebben behoefte aan structuur, duidelijkheid en voorspelbaarheid. Het gedrag van leerlingen classificeren wij aan de hand van het gedrags-kwalificatiesysteem om zo ons handelen af te kunnen stemmen op hun gedrag. We werken vooral competentiegericht. Leerlingen moeten kunnen oefenen en leren om zo competenties te ontwikkelen die ze nodig hebben voor later. De diagnose (DSM V) is hierin minder leidend. We stemmen onze onderwijsomgeving af waar nodig: waar veel structuur en weinig eigen verantwoordelijkheid voor de leerling nodig is, dan doen we dat, maar alleen voor zolang het nodig is. We streven ondanks alle hulp die leerlingen nodig hebben naar autonomie voor de leerling, omdat een leerling na Parcours zoveel mogelijk zelfstandig moet kunnen zijn, eigen verantwoordelijkheid moet kunnen dragen en zelf keuzes moet kunnen maken.

2.5 Inspectiebeoordeling

De Inspectie beoordeelt de kwaliteit van het onderwijs, de kwaliteitszorg en het financieel beheer primair op het niveau van de standaard. Deze kwaliteitsbeoordeling leidt tot een oordeel over de school als geheel. De beoordeling "voldoende" betekent dat de school voldoet aan de deugdelijkheidseisen en daarmee basiskwaliteit aan de leerlingen biedt. Als de school daarnaast ook eigen aspecten van kwaliteit op overtuigende wijze laat zien, dan kan de school de beoordeling "goed" ontvangen. Eigen aspecten van kwaliteit hebben betrekking op de ambities en doelen die een school zelf stelt en die verder reiken dan basiskwaliteit.

Op 1-2-2015 vond het laatste kwaliteitsonderzoek van de inspectie plaats.

Het inspectierapport van onze school is te vinden via deze link:

<https://www.onderwijsinspectie.nl/zoek-scholen>

De Inspectie heeft onze school beoordeeld met de waardering Voldoende.

Punten van verbetering

Het laatste inspectierapport dateert uit 2015. Aandachtspunten waren destijds het ontwikkelingsperspectief, de verschillen tussen leerkrachten en aanpak, de onderwijstijd, de toetsanalyse en de inzet van ICT. In december 2019 heeft een audit plaatsgevonden die enkele ontwikkelingsgebieden van Parcours heeft blootgelegd:

Parcours moet meer cyclisch gaan werken volgens een cirkel van ' plannen,doen,controleren en bijstellen', dan wel van ' data duiden doelen doen'.

Parcours moet meer gaan werken met een aanbod voor de hele groep, waarbij de leerlingen die moeite hebben met het aanbod met een intensiveringaanbod worden bijgespijkerd en de leerlingen voor wie het aanbod te gemakkelijk is, middels een verrijkingsaanbod worden onderwezen.

Parcours moet meer werken vanuit het meten van de opbrengsten als uitgangspunt voor het lesaanbod. Het lesaanbod moet dan worden afgestemd op de onderwijsbehoeften van de groep, en worden bijgesteld als tussentijdse metingen daartoe aanleiding geven. Doel moet zijn om leerlingen naar een vooraf vastgesteld niveau te leiden. Hierbij zijn zowel didactische niveau's als sociaal-emotionele niveau's en arbeidscompetentieniveau's passend bij het uitstroomperspectief, leidend. Op bovenstaande manieren wordt er planmatig gewerkt naar onderwijsresultaten.

Sterke punten

Uit de audit bleek Parcours te beschikken over een zeer veilig pedagogisch klimaat, waarbij rust, warmte en betrokkenheid duidelijk voelbaar zijn over de hele werkvloer.

Uit de audit bleek tevens dat leerlingen betrokken waren bij de onderwijsactiviteiten.

Het stage-aanbod is goed. De stage-coördinatoren kennen de leerlingen en stemmen de werkplek af op de competenties en behoeften van de leerlingen, waarbij de mogelijkheid tot ontwikkeling leidend is. De leerdoelen zijn inzichtelijk en er wordt structureel gezocht naar manieren om leerlingen aan alle noodzakelijke arbeidscompetenties te laten werken.

3. Ondersteuningsmogelijkheden van onze school

Onze school heeft diverse ondersteuningsmogelijkheden beschikbaar voor onze leerlingen. In paragraaf 3.1 tot en met 3.3 zijn overzichten weergegeven van de aanwezige ondersteuning.

Legenda

Op de school aanwezig

Centraal beschikbaar voor de school via het bestuur

Centraal beschikbaar voor de school via samenwerkingsverband of derden

3.1 Deskundigheid

Binnen ons schoolteam zijn voor verschillende functies (taak)uren toegewezen om ondersteuning aan onze leerlingen te bieden en tegemoet te komen aan hun specifieke onderwijsbehoeften. Deze zijn hieronder weergegeven.

De onderstaande lijst toont de deskundigheden die ingezet kunnen worden voor leerlingen die hier behoefte aan hebben.

Waar	Deskundigheid
	Autisme-specialist
	Beeldcoach en/of video-interactie-begeleider
	Gedrag / sociale vaardigheden specialist
	Laagbegaafdenspecialist
	Orthopedagoog
	Psycholoog

Waar	Anders, namelijk ...
	stage-coördinator internbegeleider schoolmaatschappelijk werk anti-perstcoördinator

Toelichting deskundigheid

Binnen het speciaal onderwijs heeft iedere school een commissie van begeleiding.

De cvb is onderdeel van de zorgstructuur. In de cvb zitten de mentor, gedragswetenschapper(s), intern begeleiders, schoolmaatschappelijk werk en een directielid als voorzitter. Dit zijn functiegroepen binnen de school.

Op afroep is de GGD-arts beschikbaar, maar ook vakdocenten, hulpverleners, stagecoördinatoren, ouders/betrokkenen kunnen bij een cvb vergadering worden gevraagd om aan te sluiten teneinde een leerling te bespreken.

De mentor is het eerste en directe aanspreekpunt voor leerlingen en ouders. De mentor kan een beroep doen op de expertise van het cvb.

3.2 Voorzieningen

De onderstaande lijst toont de voorzieningen die beschikbaar zijn voor leerlingen die hier behoefte aan hebben. Deze voorzieningen zijn veelal gericht op groepen leerlingen met een vergelijkbare ondersteuningsbehoefte.

Waar	Anders, namelijk ...
	Topzorggroep Onderwijszorgarrangementen

Toelichting voorzieningen

Topzorggroep:

De topzorggroep wordt ingezet voor leerlingen, die het ontbreekt aan leervoorwaarden om op een adequate manier te functioneren in een klas. In de topzorggroep wordt in een kleine setting (1 op 1 is mogelijk, maar 1 op 2 is wenselijk) gewerkt aan deze belemmerende factoren met als doel terugkeer naar een reguliere vso-klas.

De commissie van begeleiding bepaalt welke leerlingen in deze voorziening geplaatst worden. De intern begeleider van de topzorggroep stelt doelen op en bespreekt deze met alle betrokkenen in een cyclus die past bij de leerling.

Alvorens een leerling in de topzorggroep geplaatst wordt, vinden er observaties plaats. Aanvankelijk door de mentor van de leerling en hierna door de intern begeleider van de topzorggroep en gedragswetenschapper.

De leerling wordt onderworpen aan een training van de beoogde executieve functies en sociale vaardigheden die nodig zijn voor het functioneren in een groep. De intern begeleider van de topzorggroep volgt de voortgang van de leerlingen en bepaalt samen met de commissie van begeleiding of de leerling ontwikkelbaar is voor het functioneren in een reguliere VSO klas, of dat de leerling ook met intensieve zorg niet in staat is tot het volgen van onderwijs. In dat laatste geval wordt een alternatief traject vormgegeven in samenwerking met partners.

3.3 Onderwijsaanbod

De onderstaande lijst toont het onderwijsaanbod dat beschikbaar is voor leerlingen die hier behoefte aan hebben. Het onderwijsaanbod betreft hier een methodiek en/of aanpak die is geïntegreerd in het onderwijsprogramma en de leerlijnen van de school, of geïntegreerd kan worden na constatering van een ondersteuningsbehoefte van een leerling.

Waar	Onderwijsaanbod
	Aanbod executieve functies
	Aanbod laagbegaafdheid
	Aanbod sociaal emotionele ontwikkeling
	Preventieve signalering van leer-, opgroei-, opvoedproblemen

Waar	Anders, namelijk ...
	weerbaarheidstraining meidengroep

Toelichting onderwijsaanbod

Binnen de topzorggroep wordt doelgericht gewerkt aan de ontwikkeling van de executieve functies. Doel blijft dat de leerling binnen ca. een jaar terug keert naar een reguliere vso groep. Meiden zijn in aantal ondervertegenwoordigd binnen het speciaal onderwijs. Om voldoende aandacht te hebben voor de "meidenproblematiek" heeft Parcours de zogenaamde meidengroep. Tweewekelijks komen de meiden -onder interne begeleiding- bij elkaar en werken doelgericht aan vooraf vastgestelde thema's. Denk hierbij aan "hoe om te gaan met groepsdruk", sexting. Parcours werkt zoveel mogelijk preventief. Door tweewekelijks overleg met de commissie van begeleiding kan preventieve signalering van leer-, opgroei en opvoedproblemen worden geborgd. De arbeidsgerichte leerroute biedt per definitie onderwijs voor leerlingen die lager begaafd zijn. Deze lessen hebben veelal een praktisch karakter.

3.4 Methoden

De onderstaande lijst toont de methoden die naast het onderwijsprogramma ingezet kunnen worden voor leerlingen die hier behoefte aan hebben. Het betreft een training en/of aanpak die onze school de mogelijkheid geeft om specifieke leerlingen extra te ondersteunen in hun ontwikkelingsbehoefte.

Waar	Methoden
	Aanpak emotionele ontwikkeling (bijv. faalangst)
	Aanpak gedrag(sproblemen)
	Aanpak sociale veiligheid
	Examentraining
	Training sociale vaardigheden
	Training studievoordigheden

Waar	Anders, namelijk ...
	weerbaarheidstraining individueel antipestprogramma

Toelichting methoden

Parcours werkt intensief aan bovengenoemde gebieden maar heeft dit aanbod gelardeerd in het onderwijsaanbod. Er wordt geen gebruik gemaakt van specifieke trainingen of methodieken. Wel wordt het vak SOVA deels aangeboden via Leefstijl. Het vak Studievoordigheden wordt met een bestaande methode aangeboden in de onderbouw en zit verder verweven het didactisch handelen. Waar nodig kan een leerling met een (ondersteunings) vraag altijd terecht bij zijn of haar mentor. Parcours biedt weerbaarheidstraining door een gekwalificeerde medewerker.

Het team is geschoold in de-escaleren handelen.

Aanpak gericht op sociale vaardigheden doen we in de lessen. De methode Leefstijl is de gebruikte methode.

Examentraining vindt in de klassen plaats.

Het team is geschoold in gedragsclassificatie een manier om gedrag te classificeren en te analyseren om dit vervolgens te beantwoorden met een passend handelingsaanbod van de leerkrachten. Op deze manier stemmen medewerkers hun handelen af op de ondersteuningsvraag van de leerlingen.

Om het pesten tegen te gaan wordt gebruik gemaakt van de No Blame methodiek, een bewezen effectieve aanpak bij pesten. Hiervoor is een anti-pestcoördinator aangesteld.

3.5 Fysieke ruimten

Verder zijn onderstaande fysieke ruimten binnen onze school aanwezig om aan specifieke ondersteuningsbehoefte tegemoet te komen. Het gaat ook om de aanpassingen in onze school die fysieke toegankelijkheid en daarmee deelname aan het onderwijs voor leerlingen met een fysieke beperking mogelijk maken.

Fysieke ruimten
Prikkelarme werkplek of stilleruimte
Ruimte met individuele werkplekken
Ruimte voor één op één begeleiding
Ruimte voor een time-out
Praktijklokalen/-voorzieningen keuken
Praktijklokalen/-voorzieningen tuin(kas)
Praktijklokalen/-voorzieningen techniek

Toelichting fysieke ruimten

Parcours wil gaan werken met een systeem waarbij verantwoordelijkheden en privileges hand in hand gaan. Waar aanvankelijk leerlingen alleen onder toezicht door de school mogen bewegen en alleen binnen het terrein van de school mag bewegen, mag een leerling in een schoolverlatersgroep zich meer vrijelijk door de school bewegen en mag deze van het schoolplein af.

Parcours heeft meerdere leerwerkpleinen, die bestemd zijn voor leerlingen die zonder toezicht kunnen werken. De leerwerkplekken hebben een open karakter en zijn beschikbaar als werkplek of om tot rust te komen of waar ondersteuningsmomenten kunnen plaatsvinden. Ondersteuningsmomenten kunnen ook worden georganiseerd in de daarvoor bestemde instructieruimten.

Een time-out vindt in principe altijd onder toezicht plaats. De mate van toezicht is afhankelijk van de behoefte van de leerling.

Parcours beschikt over een restaurant dat dienst doet als simulatieplek voor de leerlingen die hebben gekozen voor een horeca-route. Dit restaurant is alleen op bepaalde momenten geopend en op die momenten worden er praktijksituaties geoefend. De ruimte is verder niet vrij toegankelijk voor alle leerlingen.

3.6 Protocollen

De onderstaande lijst toont de protocollen die we binnen onze school gebruiken. Het betreft handelingsrichtlijnen waarmee onze school voorbereid is om snel te kunnen handelen in voorkomende gevallen.

Protocol	Status
Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling	Actief toegepast
Protocol anti-pestten	Actief toegepast
Protocol gedrag / sociale veiligheid	Actief toegepast
Protocol rouw en overlijden	Actief toegepast
Protocol schorsen en verwijderen	Actief toegepast
Protocol voorkomen schoolverzuim en thuiszitters	Actief toegepast

Veiligheid	Antwoord
Leerlingen voelen zich aantoonbaar veilig	Ja
Personeel zorgt voor respectvolle omgang	Ja
School heeft inzicht in veiligheidsbeleving	Ja
School heeft veiligheidsbeleid	Ja

Toelichting protocollen

Wij hebben sociale veiligheid voor alle leerlingen hoog in het vaandel en zijn daarom erg alert op pesten. Ten aanzien van het voorkomen van en omgaan met pestgedrag, hanteren wij de No-Blame methode, die wordt ingezet via de commissie van begeleiding. Aanleiding is een leerling die aangeeft zich niet veilig te voelen, en niet of een leerkracht het pesten al dan niet heeft gesignaleerd. Om het contact onder de meiden te bevorderen, hebben we een meidengroep.

3.7 Leerkrachtvaardigheden

De onderstaande lijst toont de leerkrachtvaardigheden op onze school. Het betreft een zelfoordeel van de school op de indicatoren voor handelingsgericht werken (HGW). Handelingsgericht werken is een methodische aanpak voor het bepalen en organiseren van de ondersteuning die een leerling nodig heeft. De mate waarin een school handelingsgericht werken realiseert, bepaalt mede in hoeverre de school passend onderwijs aan een leerling kan bieden.

De percentages in de eerste tabel zijn een optelling van de scores op de individuele indicatoren. In de tweede tabel zijn de scores per indicator weergegeven.

Legenda vaardigheden

#	Aantal indicatoren
Z	Zeer zwak
O	Onvoldoende
V	Voldoende
G	Goed

Leerkrachtvaardigheden	#	Z	O	V	G
Handelingsgericht werken	14	7 %	14 %	43 %	36 %

Indicator HGW	Score
Onze leraren verkennen en benoemen concreet de onderwijsbehoeften van leerlingen (o.a. door observatie, gesprekken en het analyseren van toetsen).	Voldoende
Onze leraren reflecteren op de samenhang tussen leerling, leraar, groep en stof om de onderwijsbehoeften te begrijpen en daarop af te stemmen.	Voldoende
Onze leraren reflecteren op het eigen handelen en het effect daarvan op het gedrag van leerlingen, ouders, collega's.	Voldoende
Onze leraren zijn zich bewust van de grote invloed die zij op de ontwikkeling van hun leerlingen hebben.	Goed
Onze leraren maken (eigen) keuzes in aanbod en aanpak om passend te arrangeren op onderwijsbehoeften.	Voldoende
Onze leraren gaan in hun houding en gedrag nadrukkelijk uit van wat wel kan (ondanks belemmeringen).	Voldoende
Onze leraren creëren eigenaarschap van het leerproces bij hun leerlingen.	Zeer zwak
Onze leraren werken samen met ouders. Ze betrekken hen als ervaringsdeskundige en partner bij de analyse en het bedenken en uitvoeren van de aanpak.	Goed
Onze leraren geven vorm aan het onderwijs op basis van SMART-doelen op korte en langere termijn (in plaats van een vastgestelde methodiek).	Onvoldoende

Onze leraren werken planmatig en cyclisch aan de leer- en ontwikkeldoelen voor de groep, subgroepjes en mogelijk individuele leerlingen.	Onvoldoende
Onze leraren evalueren systematisch en periodiek hun leer- en ontwikkeldoelen en stellen deze indien nodig bij.	Voldoende
Onze onderwijs- en begeleidingsstructuur is voor iedereen duidelijk. Er zijn heldere afspraken over wie wat doet, waarom, waar, hoe en wanneer.	Goed
Onze leraren doen actief aan collectieve reflectie op de keuzes en het eigen handelen en dat van collega's.	Goed
Onze leraren kunnen reflecties inzichtelijk maken met een door de school gekozen instrumentarium.	Goed

Toelichting HGW

Op Parcours heeft iedere leerling een ontwikkelingsperspectiefplan. In dit plan, dat regelmatig geëvalueerd en bijgesteld wordt, staat de uitstroombestemming van de leerling en de onderwijsbehoeften en geeft de basis voor het handelingsgericht werken.

Vanuit de organisatie wordt gericht het volgende

- Incidentenregistratie: wanneer er een incident heeft plaatsgevonden wordt hiertoe door betrokkenen doelgericht een verslag gemaakt. Deze incidentenregistraties worden onder begeleiding van de intern begeleiders besproken met de betrokkenen, waarbij het eigen handelen centraal staat.
- Collegiale consultatie: met medewerkers wordt in de normjaartaak tijd gefaciliteerd voor een lesbezoek bij een collega.
- Beeldteamcoaching: enkele leerkrachten, de intern begeleiders en directie volgend een opleiding beeldteamcoaching. Doel hiervan is leerkrachten en ondersteuners op een zodanige wijze te kunnen begeleiden en coachen dat aan de hand van beeld de leerkracht tot zelfreflectie wordt aangezet.

4. Organisatie van de ondersteuning

Om de gewenste ondersteuning te bieden aan onze leerlingen kennen we een ondersteuningsroute binnen onze school en werken we samen met externe organisaties.

4.1 Ondersteuningsroute binnen de school

Inrichting ondersteuningsroute

Het eerste aanspreekpunt voor een leerling en voor ouder is de mentor. De mentor heeft de regierol en vraagt daarbij hulp aan collega's, de intern begeleider, de maatschappelijk werkende en de orthopedagoog. Wanneer dit in bilaterale overleggen niet tot de gewenste verbetering lijkt te leiden, wordt de leerling besproken in de commissie voor begeleiding voor een multidisciplinair overleg. Hierbij kunnen ouders, externen, de leerplichtambtenaar en de GGD arts aansluiten als dit noodzakelijk lijkt. In dit overleg wordt gestreefd naar oplossingen die voor iedereen tot gewenste situaties leiden. De commissie van begeleiding heeft zorg over alle leerlingen en de intern begeleider in het bijzonder over het traject. Wanneer er een ontwikkelvraag is over of door een leerling, wordt deze besproken in de commissie van begeleiding (cvb). Er is een cvb voor de arbeidsgerichte leerroute en een commissie voor de leerroute vmbo. Zij komen beiden één keer per twee weken bij elkaar. De commissie van begeleiding zoekt naar oplossingen binnen en buiten school. Oplossingen hebben als doel om leerlingen zo snel mogelijk weer binnen een reguliere VSO route te laten deelnemen aan onderwijs, maar tijdelijk afwijken hiervan kan soms helpend zijn. Parcours zoekt in overleg met diverse zorgpartners naar tijdelijke en structurele oplossingen.

Samenwerking met ouders bij de ondersteuning

Onze school werkt samen met ouders.

De taak om ouders te betrekken bij de ondersteuning ligt bij de:

- Leraar / mentor
- Directie, team- of afdelingsleider
- Gedragsspecialist / orthopedagoog
- Schoolmaatschappelijk werker
- Intern begeleider
- Ondersteuningscoördinator

Toelichting op de samenwerking met ouders

In het speciaal onderwijs wordt gewerkt met een commissie van begeleiding. Wij hebben geen ondersteuningsteam.

Ouders kennen hun kind het beste en zijn serieuze gesprekspartners van onze school. In het belang van de leerling of kind is het belangrijk om gezamenlijk en eenduidig op te trekken als ouders en school.

Indien er vanuit school zorgen zijn rondom de ontwikkeling van een leerling, zal er contact worden gezocht met thuis. Dit gebeurt voorafgaand aan overleg, over juist op advies van het overleg met de commissie van begeleiding. Vaak heeft naast de mentor, de intern begeleider, de orthopedagoog, ook schoolmaatschappelijk werk hierin een rol. Laatstgenoemde weet ouders juist te adviseren welke route er met hulpverleningsinstanties gelopen kan/moet worden.

We zijn aan het onderzoeken of we met een ouderportal willen en kunnen werken.

Ook willen we ouders betrekken in cultuurverbredende activiteiten op school.

Aanmeldproces

Wanneer een leerling wordt aangemeld bij onze school wordt altijd onderzocht wat zijn/haar extra onderwijs- en/of ondersteuningsbehoeften zijn voordat de leerling ingeschreven wordt op school. Wanneer de school niet kan voldoen aan de onderwijs- en/of ondersteuningsbehoefte van een leerling wordt er gezocht naar een passende plek.

Bij leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften vindt warme overdracht plaats met de voorschoolse voorziening of de vorige school.

De verantwoordelijkheid voor het aanmeldproces ligt bij:

- Intern begeleider

Toelichting op het aanmeldproces

Er is een wekelijks aanmeldoverleg waarin alle nieuwe aanmeldingen en lopende aanmeldingen worden besproken, en waarbij taken en acties worden verdeeld om zo een goede overgang naar Parcours te kunnen bewerkstelligen. De orthopedagogen bestuderen een dossier en brengen deze kennis in in het overleg. De intern begeleiders doen de intake met de leerlingen en zijn ouders. Er wordt zoveel mogelijk overleg gezocht met de aanleverende school, maar dit vereist vaak actieve sturing van de intern begeleiders. Bij het verlaten van Parcours vindt overwegend een warme overdracht plaats. Het komt voor dat leerlingen zonder die warme overdracht aangenomen blijken te zijn op een volgende school, maar ook hier wordt actief gestuurd door de intern begeleiders op een warme overdracht.

4.2 Samenwerking met kern- en ketenpartners

Onderwijssector

Onderstaande lijst laat zien met welke onderwijssectoren onze school samenwerkt.

Onderwijssector
Regulier basisonderwijs (bao)
Speciaal basisonderwijs (sbo)
Regulier voortgezet onderwijs (vo)
Speciaal onderwijs (so)
Voortgezet speciaal onderwijs (vso)
Middelbaar beroepsonderwijs (mbo)

Keten- / Kernpartner

Onderstaande lijst laat zien met welke partners onze school samenwerkt. Deze partnerorganisaties bieden gespecialiseerde ondersteuning of hulp in en rond de thuissituatie, voor opvoeding, gezondheid of veiligheid. Deze samenwerkingsrelaties bepalen mede in hoeverre de school in staat is om ondersteuning af te stemmen met overige hulp.

Keten-/kernpartner
Centrum Jeugd en gezin (CJG)
GGZ / Jeugd-GGZ
Jeugdgezondheidszorg (JGZ)
Jeugdhulpverlening
Jongerenwerk
Leerplichtambtenaar
Lokale overheid/gemeente
Schoolmaatschappelijk werk / gezinswerker

Andere keten-/kernpartners

Politie

Integraal aanbod

Onderwijs en opvoedkundige zorg zijn geïntegreerd

Toelichting samenwerking

Op Parcours wordt met diverse partners samengewerkt. Per zorginstelling is er sprake van een wisselende wijze van samenwerking.

Het eerste aanspreekpunt voor onze partners is de mentor of de intern begeleider. Zij zijn beide een spil en houden overzicht.

Ook ouders zijn een belangrijke ketenpartner voor onze school. Alle medewerkers betrekken ouders in de basis bij alle ontwikkelingen rondom hun zoon of dochter.

We zijn bezig met het vormgeven van diverse geïntegreerd onderwijszorgaanbodvormen, een waarbij een zorgverlener meegaat in de klas en een waarbij de leerling naar een ruimte binnen school gaat waar de begeleiding van de zorgpartij plaats vindt. Ook is er een samenwerkingsconvenant met zorgpartner waar leerlingen intern behandeld worden. Deze onderwijsvormen worden voortdurend bijgewerkt.

5. Planvorming en cyclisch werken

In dit hoofdstuk is beschreven hoe we binnen onze school de ondersteuning borgen door cyclisch werken in een PDCA-cyclus.

5.1 Schoolondersteuningsprofiel (SOP)

In dit schoolondersteuningsprofiel (SOP) legt onze school vast welke ondersteuning de school kan bieden aan leerlingen die dat nodig hebben. Ook staat hierin welke ambities de school heeft voor de toekomst.

Het SOP van onze school wordt jaarlijks geëvalueerd en geactualiseerd.

De Directie, team- of afdelingsleider is verantwoordelijk voor de actualisatie.

Hoe houdt onze school bij of doelen uit het SOP worden gerealiseerd?

Directie kijkt samen met intern begeleiders en orthopedagogen het SOP. Dit wordt geëvalueerd en bijgesteld voorafgaand aan het nieuwe schooljaar. De inhoud van de genoemde verbeterpunten in het SOP zijn onderdeel van ons kwaliteitsverbeteringsplan zoals genoemd in het schoolplan.

5.2 Ontwikkelingsperspectiefplannen (OPP)

Voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, stelt onze school een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) op. Hierin staan de onderwijsdoelen en ondersteuning beschreven.

De volgende functionaris(sen) is/zijn verantwoordelijk voor de actualisatie (Anders, namelijk): de mentor en de orthopedagoog zijn verantwoordelijk, maar de input wordt gegeven vanuit diverse andere partijen

Hoe houdt onze school bij of doelen uit de OPP's worden gerealiseerd?

Het OPP wordt opgesteld door interne begeleiding en de gedragswetenschappers. Elk OPP bevat een evaluatiedocument. Tijdens de groepsbespreking wordt over al deze punten gesproken en daar vindt een vorm van evaluatie plaats. De mentor verwerkt dit in het document. Dit wordt 2 keer per jaar met ouders besproken. De evaluatie vindt plaats op didactisch gebied, pedagogisch gebied en omvat de arbeidscompetenties en stage. Elk punt bevat ook acties die worden uitgezet door de mentor in de nieuwe periode. Didactische voortgang en voortgang op de sociale en studievoordigheden, dan wel op de arbeidscompetenties worden gemeten met daarvoor opgestelde meetinstrumenten. De evaluatie die op deze manier wordt vorm gegeven is nog niet gerelateerd aan kerndoelen en is daarom niet op het niveau dat passend is bij opbrengstgericht werken. Parcours heeft het schooljaar 2020-2021 het verbeteren van deze cyclische kijk op opbrengstgericht werken nadrukkelijk op de agenda gezet, mede om het aanbod te kunnen toespitsen op de gemeten data.

6. Bijlage

Overzicht specialisten

In dit hoofdstuk vind je een overzicht van alle specialisten met de bijbehorende definitie die gehanteerd wordt in de vragenlijst van Perspectief op School.

Specialist	Definitie
Beeldcoach en/of video-interactie-begeleider	Een deskundige die is bedoeld om leraargedrag te verbeteren door middel van persoonlijke begeleiding of het bespreken van video opnamen.
Begeleider passend onderwijs	De begeleider passend onderwijs richt zich op het leerproces en de ondersteuningsvragen van leerlingen en leraren.
Dyscalculiespecialist	Een dyscalculiespecialist is een deskundige in het signaleren van dyscalculie bij leerlingen en het opstellen van een accurate aanpak.
Dyslexiespecialist	Een dyslexiespecialist is een deskundige in het signaleren van dyslexie bij leerlingen en het opstellen van een accurate aanpak.
Fysiek specialist (zoals motorisch remedial teacher)	Een deskundige die extra onderwijshulp verleent in het kader van de bewegingsopvoeding. Zij richten zich op de ontwikkeling van het bewegingsgedrag van het kind.
Gedrag / sociale vaardigheden specialist	Een sova-specialist is een deskundige die helpt in de ontwikkeling van vaardigheden die betrekking hebben op de omgang met anderen. Bij sociale vaardigheden horen onder andere: inzicht hebben in de ander, goed kunnen luisteren, aandacht hebben voor andermans gevoelens en conflicten oplossen.
Jonge kind specialist	Een deskundige die zich heeft gespecialiseerd in de ontwikkeling en behoeften van het jonge kind.
Logopedist	Een logopedist in het onderwijs is een paramedicus die preventie, zorg, training en advies biedt met betrekking tot de primaire mondfuncties (zuigen, slikken en kauwen), het gehoor, de stem, de taal en de spraak.
Meer- en hoogbegaafdheid specialist	Een deskundige in het begeleiden van leerlingen met een aanleg om tot uitzonderlijke prestaties te komen.
Minder- en laagbegaafdheid specialist	Een deskundige die zich bezig houdt met leerlingen die minder dan gemiddeld begaafd zijn.
NT2-specialist	Een specialist op het gebied van Nederlandse taalverwerving voor leerlingen met een anderstalige achtergrond.
Ondersteuningsadviseur / gedragswetenschapper	De ondersteuningsadviseur kenmerkt zich als een gedragswetenschapper met brede kennis van de school, die bijdraagt aan de ontwikkeling van leerlingen met gedragsproblemen. Zij coachen hierin vaak leraren, ambulante begeleiders en anderen. Veelal is dit een psycholoog of orthopedagoog.
Orthopedagoog	De orthopedagoog maakt voor mensen met ontwikkelings, leer- en gedragsproblemen een behandel- en begeleidingsplan dat hun situatie kan verbeteren. Zodoende probeert de orthopedagoog ervoor te zorgen dat zij de hulp krijgen die het beste bij hun karakter en problemen aansluit, met als doel hun ontwikkeling te optimaliseren en hun participatiekansen te maximaliseren. Orthopedagogiek is dus een specialisatie in het wetenschappelijk onderwijs.

Psycholoog	Een psycholoog is een professioneel deskundige in de psychologie, de wetenschap die zich bezighoudt met het innerlijk leven (kennen, voelen en streven) en het gedrag van de mens.
Reken-/wiskunde-specialist	Een reken- en wiskundespecialist is een deskundige in het signaleren van reken- en wiskunde problemen bij leerlingen en het opstellen van een accurate aanpak.
Taal-/leesspecialist	Een taal- en leesspecialist is een deskundige in het signaleren van taal- en leesproblemen bij leerlingen en het opstellen van een accurate aanpak.
Interne begeleiding	Een deskundige die zich bezig houdt met coördinerende, begeleidende en innoverende taken op school.
Leerlingbegeleiding	Een deskundige die leerlingen met problemen bijstaat, adviseert of doorverwijst.
Remedial teaching	Een deskundige die hulp verleent aan leerlingen met leerproblemen of gedragsstoornissen (zoals faalangst).
Zorgcoördinatie	Een deskundige die zich bezig houdt met coördinerende, begeleidende en innoverende taken op school.